AŤ NIKDO NEŽIJE V CHUDOBĚ

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

1 KONEC CHUDOBY

Představ si, že máš na den jen 40 Kč. Musíš z toho zaplatit jídlo, vodu, bydlení i školu. Takto žije přes **600 milionů lidí**. Tomu se říká **absolutní chudoba** – jde o holé přežití.

40 Kč
HRANICE EXTRÉMNÍ CHUDOBY

Buďme k sobě **ohleduplní**. Neposmívejme se lidem, kteří mají méně, a když můžeme, **nabídněme pomoc**.

CO TO MÁ SPOLEČNÉHO S NÁMI?

Možná si říkáš, že chudoba je problém hlavně v jiných zemích. Ale i u nás žijí lidé, kteří nemají dost peněz na běžné věci:

- **školní obědy**
- **léky**
- **nájem**
- **nebo třeba dovolenou**

Tomu se říká **relativní chudoba** – člověk sice něco má, ale nestačí mu to na **důstojný život**. Chudoba ale není jen o penězích. Znamená i to, když někdo **nemá stejné šance** – třeba nemůže studovat nebo si najít práci, protože **nemá podporu**, kterou potřebuje.

Pomáhat můžeme všichni!

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

- **Bangladéš: Mikropůjčky, které mění životy**
  Organizace Grameen Bank, založená Muhammadem Yunusem, nositelem Nobelovy ceny za mír, **pomáhá lidem v chudých oblastech půjčkami na drobné podnikání** (nákup šicího stroje nebo dobytka).
- **Česko: Začít nový rok dobrým skutkem**
  Tříkrálová sbírka je největší dobročinnou sbírkovou akcí v Česku. Vybrané peníze každý rok **pomáhají statisícům lidí v nouzi** prostřednictvím Charity Česká republika.
- **Praha: Káva nebo oběd pro lidi v nouzi**
  Do projektu **Solidární síť** jsou zapojené podniky, kde si lidé bez domova mohou zdarma: » dát vodu, » nabít mobil, » využít toaletu. Můžete zde také zakoupit voucher na kávu, jídlo, oblečení nebo lístek do divadla pro lidi v nouzi.

CO MŮŽEŠ UDĚLAT TY?

VÝZKUMNÁ VÝZVA!

» Zkus si přečíst příběhy lidí, kteří žijí v chudobě.
» Co jim v životě chybí?
» Kdo jim pomáhá?
» Existuje podobný projekt i ve tvém okolí?

AKČNÍ VÝZVA!

» Domluv se s kamarády, nebo učiteli a uspořádejte sbírku – třeba na oblečení, jídlo nebo školní potřeby.

YOUNG caritas CZ
Charita Česká republika
PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

KVALITNÍ JÍDLO VŠEM

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

2 KONEC HLADU

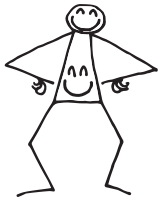

Tvoji spolužáci o přestávce právě dojedli bohaté svačiny a těší se na oběd, to bude u stolu zase legrace.

A co ti, kteří tohle zažívat nemohou? K svačině mají stěží suchý rohlík a jejich rodiče si nemohou dovolit zaplatit jim školní oběd.

Jinde ve světě je ještě hůř. Téměř polovina úmrtí dětí mladších 5 let souvisí s podvýživou.

PRŮMĚRNÝ ČECH **MĚSÍČNĚ VYHODÍ JÍDLO ZA CENU DVOU POLEDNÍCH MENU.**

Dvakrát do roka probíhá v Česku sbírka potravin pro potravinové banky.

JAK TO SOUVISÍ S NAŠIMI ŽIVOTY?

I v Česku si některé **rodiny nemohou dovolit kvalitní** a pestrou **stravu**. Na jedné straně je nedostatek jídla, na druhé straně jeho plýtvání.

Každý z nás může přispět, ať už tím, že například:

- nakupuje uvážlivě,
- podporuje místní farmáře a výrobce,
- nebo daruje trvanlivé potraviny potravinovým bankám.

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

Etiopie: Odolnější zemědělství v době sucha
V oblastech postižených klimatickými změnami v obdobích sucha se rozvíjí **projekty chytrého zemědělství a pěstování plodin odolných vůči suchu.** Tyto postupy pomáhají komunitám lépe zvládat výkyvy počasí a zajišťovat dostatek potravin i v náročných podmínkách.

Česko: Potravinové banky
Patnáct regionálních potravinových bank v Česku **každý rok zachrání tisíce tun jídla**, které by jinak byly vyhozeny. Spolupracují se supermarkety, farmáři i výrobci potravin a rozdávají potraviny lidem v nouzi prostřednictvím sociálních služeb.

Praha: Primátorská velikonoční sbírka potravin
Každý rok se v Praze koná primátorská velikonoční sbírka potravin pro » seniory, » rodiče samoživitele, » lidi bez domova i další lidi v nouzi.

CO MŮŽEŠ UDĚLAT TY?

VÝZKUMNÁ VÝZVA!

- Zaznamenal/a jsi ve svém okolí plýtvání potravinami (ve školní jídelně nebo místních restauracích)?
- Jak omezit plýtvání?
- Zdokumentuj situaci a navrhni konkrétní opatření proti plýtvání.

AKČNÍ VÝZVA!

- Zorganizuj osvětovou kampaň týkající se jednoho z témat konce hladu:
  - dostatek jídla pro všechny,
  - podvýživa dětí,
  - plýtvání jídlem apod.

YOUNG caritas CZ

Charita Česká republika

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

ZDRAVÝ ŽIVOT PRO KAŽDÉHO

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

3 ZDRAVÍ A KVALITNÍ ŽIVOT

Od malička chodíš na pravidelné prohlídky k lékaři, jsi očkován/a proti vážným nemocem a pokud onemocníš nebo potřebuješ pomoci – lékař, nemocnice nebo záchranka jsou na dosah a připraveni pomoci téměř okamžitě.

Dostupná zdravotní péče by měla být pro všechny, ale ve světě to není samozřejmé. **Nejohroženější jsou matky při porodu a malé děti.**

KAŽDÝCH ŠEST VTEŘIN ZEMŘE NA SVĚTĚ JEDNO DÍTĚ.

JAK TO SOUVISÍ S NAŠIMI ŽIVOTY?

Mezi témata, která se řeší v Česku, patří například **civilizační choroby** (obezita, cukrovka, srdeční onemocnění), **duševní zdraví** a **závislosti**, ale také **zdravé životní prostředí**.

Ke zdravému životu přispívají zdánlivé drobnosti:

- dostatek pohybu,
- zdravá strava,
- hygiena,
- pravidelné prohlídky u lékaře,
- schopnost říct si o pomoc v náročných situacích.

Zdraví je základním předpokladem kvalitního života.

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

Finsko: Podpora duševního zdraví ve školách
Finsko dlouhodobě pracuje na tom, aby školy byly místem, kde se děti cítí bezpečně a kde se aktivně podporuje duševní pohoda.
Programy zaměřené na **prevenci stresu, posilování vztahů, práci s emocemi a dostupnost školních psychologů** pomáhají snižovat úzkosti i riziko šikany, kterou například v Česku zažije až 1/5 dětí.

Česko: Nevypusť duši a pečuj o ni
Nevypusť duši usiluje o to, aby se o duševním zdraví mluvilo otevřeně a nikdo se nebál říct si o pomoc. Na jejich stránkách najdete např. **materiály pro duši, ale i skutečné příběhy lidí**, kteří bojovali nebo bojují s duševním onemocněním.

Praha: Zdravé město je to, kde se dobře žije
Praha dlouhodobě rozvíjí program „Zdravé město“, **podporuje prevenci nemocí a zdravý životní styl**.
Patří sem:

- veřejné sportovní akce,
- projekty na podporu psychického zdraví,
- komunitní centra,
- osvětové kampaně zaměřené na prevenci kouření a závislostí.

CO MŮŽEŠ UDĚLAT TY?

VÝZKUMNÁ VÝZVA!

- Jak jsou na tom se zdravým životním stylem tví vrstevníci?
- Co jim v péči o zdraví chybí? Uskutečni dotazníkové šetření ve své třídě nebo škole.
- Shromáždi tipy na sportovní či relaxační aktivity ve svém okolí.

AKČNÍ VÝZVA!

- Navrhni a uskutečni aktivitu, která bude podporovat tvé zdraví.
- Začít můžeš tím duševním, například sepsat 10 tipů pro hezčí den.
- Pokračovat fyzickým, například sportovní výzvou na 1 měsíc.

YOUNG caritas CZ

Charita Česká republika

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

VZDĚLÁNÍ PRO BUDOUCNOST

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

4 KVALITNÍ VZDĚLÁNÍ

Místo školy ve 12 letech rovnou do práce? Některé děti ve světě to tak opravdu mají a vzdělání je pro ně nedostupné – nemají školu poblíž, chybí jim peníze, učebnice nebo psací potřeby.

1/4 základních škol na světě nemá elektřinu, pitnou vodu a základní hygienická zařízení.

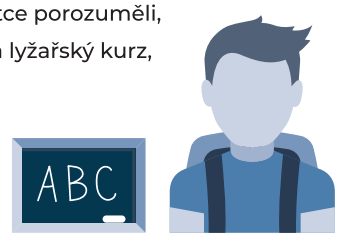
53% desetiletých dětí v rozvojových zemích neumí číst a neporozumí ani jednoduché pohádce.

CO TO MÁ SPOLEČNÉHO S NÁMI?

Vzdělání není pro všechny samozřejmost.

Ne každý má stejnou podporu a příležitosti:

- někdo nemá doma techniku pro učení,
- jiní potřebují doučování, aby látce porozuměli,
- některé děti nemohou odjet na lyžařský kurz, nebo školu v přírodě,
- někde chybí učitelé.

Vzdělávání ovlivňuje tvou budoucnost.

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

Indie: Himalájský patron
Již 15 let podporuje česká organizace **vzdělávání dětí v Himalájích**, v oblasti malého Tibetu. Jednou tam jako dobrovolník můžeš jet učit třeba i ty.

Česko: Programy pro školy
Školy v Česku se mohou zapojit do řady zajímavých programů.
Můžete získat **certifikát**:
- Škola solidární (Charita ČR),
- Ekoškola (TEREZA),
- Světová škola (Člověk v tísni) aj.

Praha: Dům zahraniční spolupráce
Pokud tě láká studium mimo ČR, Dům zahraniční spolupráce zprostředkovává:
- studijní výjezdy
- výměnné programy
- a další příležitosti ke vzdělávání v zahraničí.

CO MŮŽEŠ UDĚLAT TY?

VÝZKUMNÁ VÝZVA!

- Zjisti, jak se učí děti v jiných zemích.
- Co mají lepší?
- Co jim naopak chybí?
- Existuje ve tvém okolí projekt, který pomáhá se vzděláváním v méně rozvinutých oblastech?

AKČNÍ VÝZVA!

- Uspořádej sbírku školních pomůcek a psacích potřeb pro děti ze sociálně slabých rodin.
- Nabídnout můžeš i bezplatné doučování těm, kteří to potřebují.

YOUNG caritas CZ · Charita Česká republika · PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

KLUCI A HOLKY SI JSOU ROVNI

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

5 ROVNOST MUŽŮ A ŽEN

Co kdybys nemohl/a dělat některé věci jen proto, že jsi kluk nebo holka – například studovat?

Zdá se ti to nespravedlivé? Všichni by měli mít možnost učit se, rozhodovat, pracovat, být v bezpečí a žít bez násilí.

Každá třetí žena nebo dívka na světě zažije násilí.

18% Rozdíl v platech žen a mužů v Česku je 18%.

JAK TO SOUVISÍ S NAŠIMI ŽIVOTY?

I v Česku existují mezi muži a ženami nerovnosti:

- ženy vydělávají průměrně méně než muži (i na stejných pozicích),
- někteří lidé zažívají výsměch nebo násilí jen kvůli svému pohlaví,
- kluci mohou mít strach projevit emoce,
- dívky se méně hlásí do technických oborů, i když mají talent.

Každý z nás může pomáhat tím, že respektuje ostatní a nestrpí nespravedlnost.

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

Svět: Orange the World
Když svět zoranžoví, znamená to jediné – kampaň **UNiTE by 2030 za ukončení násilí** páchaného na ženách. Zapojit se můžeš i ty.

Česko: Menstruační pomůcky ve školách
Od ledna 2026 poskytují školská zařízení menstruační potřeby svým žákyním, studentkám a pedagožkám **zdarma**.

Praha: Liga otevřených mužů
Liga podporuje muže v aktivním přístupu k:

- osobnímu rozvoji a zdraví,
- zodpovědnému partnerství a rodičovství,
- profesní seberealizaci,
- nebo ke společenské angažovanosti.

CO MŮŽEŠ UDĚLAT TY?

VÝZKUMNÁ VÝZVA!

- Jak jsou na tom ženy a muži, dívky a chlapci ve tvé škole?
- Jaký je poměr učitelek a učitelů ve škole, dívek a chlapců ve třídě?
- Jaká je preference volitelných předmětů?
- Udělej průzkum a výsledky okomentuj.

AKČNÍ VÝZVA!

- Uspořádej besedu s hosty, kteří bourají stereotypy – např. žena v technické profesi nebo muž na rodičovské dovolené.
- Otevři tak diskusi o stereotypech a rovnosti v každodenním životě.

YOUNG caritas CZ

Charita Česká republika

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

ČISTÁ VODA VŠEM

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

6 PITNÁ VODA, KANALIZACE

Pitná voda z kohoutku je pro nás v Česku samozřejmost, ale ve světě to není běžné. Vedle přístupu k pitné vodě je třeba snížit znečišťování vody a zvýšit její opětovné a bezpečné využívání.

Každý třetí člověk nemá přístup k nezávadné pitné vodě.

673 milionů lidí (státy EU a USA dohromady mají 770 milionů obyvatel) stále praktikuje vyprazdňování venku.

CO TO MÁ SPOLEČNÉHO S NÁMI?

V Česku je potřeba lépe hospodařit s vodou, a to hlavně kvůli změně klimatu:

- v suchých letech ubývá voda v krajině,
- ve městech je nutné lépe zadržovat dešťovou vodu, aby jen neodtékala do kanalizace,
- 15–16 % obyvatel stále není napojeno na kanalizaci zakončenou čistírnou odpadních vod (týká se to zejména malých obcí).

ČISTÁ VODA JE NĚCO, O CO MUSÍME PEČOVAT VŠICHNI.

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

Svět: Česko pomáhá vrtat studny v Africe
Arcidiecézní charita Praha nebo Člověk v tísni pomáhají **vrtat studny a opravovat vodní zdroje v Africe**. Zakoupit si můžete i tzv. Skutečný dárek (záchod, kohoutek, pumpu nebo kanystr na vodu).

Česko: Kořenová čistírna odpadních vod
I malá obec může efektivně a udržitelně čistit odpadní vodu. Příkladem je přírodní kořenová čistírna v Hostětíně na Moravě, která **čistí odpadní vodu pomocí rostlin a půdních bakterií**.

Praha: Hydropolis
Na jaře 2027 se v Praze otevře **vodárenské osvětové centrum**, kde se návštěvníci dozví, co předchází tomu, než se z vody stane pitná voda a mnohé další.

CO MŮŽEŠ UDĚLAT TY?

VÝZKUMNÁ VÝZVA!

- Prozkoumej povrchy v okolí školy a vytipuj místa, která by mohla být upravena tak, aby více zadržovala nebo dokonce sbírala dešťovou vodu.

AKČNÍ VÝZVA!

- Šetři vodou doma i ve škole:
  - krátká sprcha,
  - vypínání vody při čištění zubů,
  - recyklace vody na zalévaní.
- Vymysli se spolužáky desatero šetření vodou, natoč propagační spot a vyzvi další.
- Nakupuj potraviny s nízkou spotřebou vody při pěstování nebo výrobě.

YOUNG caritas CZ

Charita Česká republika

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

ENERGIE ŠETRNÁ K PLANETĚ

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

7 DOSTUPNÉ A ČISTÉ ENERGIE

Představ si, že doma nesvítí světla, nejde dobít mobil nebo nefunguje topení. Energie je něco, co využíváme každý den, aniž bychom si to uvědomovali.

40% „Čistá“ energie dnes tvoří přes 40 % **světové výroby elektřiny**.

3/4 Těžba a spalování fosilních paliv stojí za ¾ **celosvětových emisí skleníkových plynů**.

CO TO MÁ SPOLEČNÉHO S NÁMI?

Na výrobu elektrické energie v Česku se stále využívají hlavně neobnovitelné zdroje.
Více než 1/2 elektřiny se v Česku stále vyrábí z fosilních zdrojů (ropy, zemního plynu a uhlí).

Z elektroenergetiky a teplárenství pochází přibližně **40 % emisí skleníkových plynů v Česku.**

Energie by měla být nejen **dostupná a bezpečná**, ale hlavně **šetrná k přírodě**.

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

- **Svět: Zelená dohoda pro Evropu**
  Tento dokument, si klade za cíl učinit z Evropy do roku 2050 první klimaticky neutrální kontinent.
  Zahrnuje mimo jiné i **přechod na obnovitelné zdroje, zvyšování energetické účinnosti a snížení závislosti na fosilních palivech**.
- **Česko: Hrdinové moderní energetiky**
  Každý rok jsou vybírány nejlepší projekty, které využívají **energii z obnovitelných zdrojů** a další chytrá řešení.
- **Praha: Pražské centrum obnovitelné energie**
  Centrum se snaží snižovat městské náklady na energie a maximalizovat energetickou nezávislost metropole.

CO MŮŽEŠ UDĚLAT TY?

VÝZKUMNÁ VÝZVA!

- Zjisti, z jakého zdroje k vám do školy a domů přichází elektřina.
- Porovnej svá zjištění se spolužáky.

AKČNÍ VÝZVA!

- Proveď se třídou „energetický audit školy“.
- Navrhni konkrétní kroky, jak by se dalo ušetřit a uskutečni je.

YOUNG caritas CZ

Charita Česká republika

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

FÉROVÁ PRÁCE

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

8 DŮSTOJNÁ PRÁCE A EKONOMICKÝ RŮST

Představ si, že **namísto do školy** bys každý den **musel/a do práce**, kde bys pracoval/a třeba i 10 hodin denně.

Nebo že by tvoji rodiče pracovali za velmi malou odměnu a v nebezpečných podmínkách.

10% dětí na světě pracuje místo toho, aby chodily do školy.

Minimální mzda v Česku je **22 400** Kč/měsíc, v Bangladéši **2 500** Kč/měsíc.

CO TO MÁ SPOLEČNÉHO S NÁMI?

Česko má dlouhodobě jednu z nejnižších nezaměstnaností v celé Evropské unii (kolem 4 %), oproti tomu míra nezaměstnanosti ve Španělsku je 10,5 %.

Zapracovat bychom však mohli na:

- rovném odměňování žen a mužů,
- větší flexibilitě (zkrácené úvazky, práce z domova apod.),
- zapojení lidí se zdravotním omezením.

Každý by měl mít důstojnou a bezpečnou práci. Děti by neměly pracovat vůbec, ale měly by mít možnost se vzdělávat.

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

Svět: Fairtrade
Certifikace Fairtrade garantuje pěstitelům a pracujícím ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky výkupní cenu odpovídající nákladům **udržitelné produkce a důstojného živobytí**. Také zakazuje nucenou nebo dětskou práci.

Česko: Nový Prostor
Časopis Nový Prostor, který si můžeš zakoupit v Praze, Brně i jiných městech, je distribuován lidmi v sociální tísni (např. lidmi bez domova). Mají tak šanci **řešit tíživou situaci vlastními silami**, ale s podporou v zádech.

Praha: Tréninkové kavárny
Organizace Greendoors provozuje v Praze kavárny, kde **zaměstnává lidi se zkušeností s duševním onemocněním**. Pomáhá jim tak s návratem do plnohodnotného života.

CO MŮŽEŠ UDĚLAT TY?

VÝZKUMNÁ VÝZVA!

- Zjisti, odkud pochází tvoje oblečení.
- Vyrábí se v zemích, kde se dodržují férové podmínky?
- Co znamená „fair trade“ a proč je důležitý?

AKČNÍ VÝZVA!

- Podporuj značky, které vyrábějí férově.
- Uspořádej ve škole osvětovou kampaň o fair trade a o důstojné práci – ve světě, v Česku i v Praze.

YOUNG caritas CZ

Charita Česká republika

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

NÁPADY, KTERÉ HÝBOU SVĚTEM

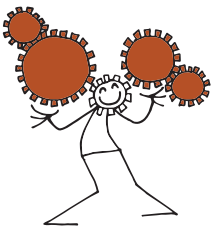
CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

9 PRŮMYSL, INOVACE A INFRASTRUKTURA

Jak by to v Česku vypadalo, kdybychom neměli pořádné silnice, síť nemocnic nebo všudypřítomný internet?

Život by byl mnohem složitější. Tak jako v některých oblastech světa, kde tato infrastruktura stále chybí.

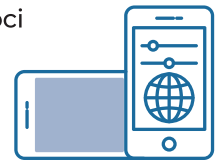
1/3 lidí na světě nemá přístup k internetu.

Inovace jsou chytré nápady, které zjednodušují život a pomáhají lidem i planetě.

CO TO MÁ SPOLEČNÉHO S NÁMI?

Každý den se setkáváme s **produkty průmyslu, využíváme infrastrukturu nebo inovace** a mnohdy zcela samozřejmě. Stačí při cestě do školy použít mobilní telefon nebo si při nemoci objednat léky domů.

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

Svět: Drony doručují léky i dětskou výživu
Firma Ziplane **doručuje svými drony** zásilky v několika zemích světa.
Zejména v Africe (Rwanda, Ghana, Nigérie, Keňa nebo Pobřeží slonoviny) pomáhá s distribucí léků, krevních transfúzí nebo dětské výživy.

Česko: Čeští lékaři pomáhají
Tam, kde místní infrastruktura nestačí – například v nemocnicích při krizových nebo dlouhodobých problémech – pomáhají **Lékaři bez hranic**.
Českou nemocnici pro chudé v Ugandě vybudovala i Arcidiecézní charita Praha.

MEDECINS SANS FRONTIERES
LÉKAŘI BEZ HRANIC

Praha: Smart Prague
Koncepce Smart Prague má za cíl **zlepšení kvality života v Praze** za pomoci digitální, informační nebo komunikační technologie v 6 oblastech:

- mobilita budoucnosti,
- chytré budovy a energie,
- bezodpadové město,
- atraktivní turistika,
- lidé a městské prostředí,
- datová oblast.

CO MŮŽEŠ UDĚLAT TY?

VÝZKUMNÁ VÝZVA!

- Zjisti a analyzuj, jak je na tom okolí tvé školy s:
  - veřejnou dopravou,
  - silnicemi a chodníky,
  - osvětlením,
  - úklidem,
  - nebo ostatní infrastrukturou.
- Pokud najdeš nějaký problém, nebo naopak pochvalu, vyplň dotazník na: **https://zmente.to.**

AKČNÍ VÝZVA!

- Navrhni chytré řešení pro město, jedné z oblastí Smart Prague a přihlas svůj nápad do projektu.

YOUNG caritas CZ

Charita Česká republika

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

SPRAVEDLIVÝ SVĚT PRO VŠECHNY

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

10 MÉNĚ NEROVNOSTÍ

Jak by ti bylo, kdyby o kvalitě vzdělání rozhodoval tvůj původ, nebo kdyby výši platu určovalo pohlaví?
A co když pro někoho zdravotní postižení znamená úplné vyloučení ze společnosti?

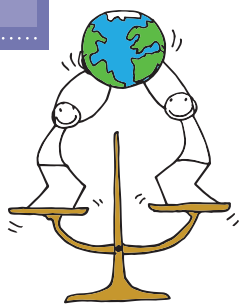
CÍLEM NENÍ, ABY BYLI VŠICHNI STEJNÍ, ALE **ABY ROZDÍLY NEZNAMENALY VYLOUČENÍ.**

CO TO MÁ SPOLEČNÉHO S NÁMI?

I v Česku někdo vyrůstá v rodině, kde je běžné jít na střední nebo vysokou školu. Jiný takové možnosti nemá. Ve všech státech světa **chceme rovné příležitosti pro všechny bez ohledu na věk, pohlaví, etnický původ, náboženské vyznání či ekonomické postavení.**

10% lidí vlastní 76 % globálního bohatství.

CO MŮŽEŠ UDĚLAT TY?

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

- **Svět: Amnesty International**
  Amnesty je dobrovolným, nadstranickým a nezávislým hnutím lidí, kteří **bojují proti bezpráví i nesvobodě a usilují o dodržování lidských práv po celém světě**. Nejznámější akce, do které se může zapojit i veřejnost, je Maraton psaní dopisů proti bezpráví.

- **Česko: Konto Bariéry**
  Konto Bariéry je **nejstarší veřejná sbírka v ČR,** jejíž výtěžek **pomáhá lidem s handicapem začlenit se do společnosti.**

- **Praha: Bezbariérová kultura**
  Webová stránka pomáhá lidem s postižením najít v Praze snadno přístupná místa (parky, muzea nebo zastávky). Nabízí mapy a tipy, jak se po městě pohybovat bez překážek.

VÝZKUMNÁ VÝZVA!

- Proč ve světě mezi lidmi vznikají nerovnosti? Uspořádej výstavu fotografií, která shrne jejich příčiny.
- Využít můžeš například fotografie ze stránek Dollar Street.

AKČNÍ VÝZVA!

- Vymysli, jak přispět ke snižování nerovností (svým chováním, informovaností, podporou konkrétních aktivit či organizací).
- Vyber si organizaci, která pomáhá snižovat nerovnosti a podpoř ji (např. Maratonem psaní dopisů).

YOUNG caritas CZ

Charita Česká republika

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

BEZPEČNÁ A ČISTÁ MĚSTA

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

11 UDRŽITELNÁ MĚSTA A OBCE

Jak by mělo vypadat město budoucnosti? Určitě je tam čistý vzduch, bezpečné ulice, parky plné zeleně a je snadné se dostat do školy, za kamarády i za sportem.

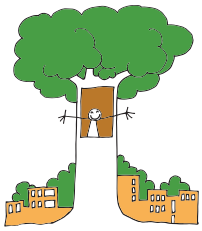
Město budoucnosti má:

- dostupné bydlení,
- elektrifikovanou dopravu,
- obnovitelnou energii,
- dostatek městské zeleně,
- čistou vodu a kanalizaci,
- udržitelné odpadové hospodářství.

CO TO MÁ SPOLEČNÉHO S NÁMI?

Město není jen místo, kde bydlíš.
Je to prostředí, které ovlivňuje každý den tvého života:

- jak dlouho cestuješ do školy,
- jestli si máš kde hrát nebo sportovat,
- jaký vzduch dýcháš,
- jestli se cítíš bezpečně,
- jestli mají všichni lidé přístup ke službám.

99% městské populace světa dýchá znečištěný vzduch.

1 miliarda lidí žije ve slumech. V roce 2050 by to mohly být až 3 miliardy.

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

Finsko: Nejudržitelnější město
Finské město **Espoo** patří mezi **nejudržitelnější města Evropy** a opakovaně se umisťuje mezi nejlepšími městy pro život.
Bydlení, školy i služby jsou blízko sebe, lidé méně jezdí autem a mají snadný přístup k přírodě.

Brno: Housing First (Bydlení především)
V Brně otestovali **program Housing First**, který pomáhá lidem bez domova a sociálně slabým získat nejdříve bydlení a teprve potom řešit další problémy.

Praha: Revitalizace Karlína po povodních
Karlín byl v roce 2002 silně zasažen povodněmi. Dnes je z něj živá, bezpečná čtvrť s parky, cyklostezkami a moderními budovami, které lépe zvládají extrémy počasí.

CO MŮŽEŠ UDĚLAT TY?

VÝZKUMNÁ VÝZVA!

- Co pro tvoji třídu znamená **udržitelné město?** Uspořádej Young Caritas Challenge na toto téma a zviditelněte svůj názor pomocí fotek.

AKČNÍ VÝZVA!

- Zaznamenal/a jsi ve svém okolí nějaký problém, který by město mělo brzy vyřešit, aby bylo udržitelnější? Zašli návrh řešení přímo na radnici.

YOUNG caritas CZ

Charita Česká republika

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

MÉNĚ PLÝTVÁNÍ VÍCE SMYSLU

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

12 ODPOVĚDNÁ VÝROBA A SPOTŘEBA

Každý den něco kupujeme, používáme a vyhazujeme – jídlo, oblečení, elektroniku, obaly.

PŘEMÝŠLEJ, CO KUPUJEŠ, ODKUD TO POCHÁZÍ A CO SE S TÍM STANE POTOM.

2 700 litrů Tolik litrů vody se spotřebuje na výrobu 1 bavlněného trička, což odpovídá množství pitné vody, které **člověk vypije za 2,5 až 3 roky.**

CO TO MÁ SPOLEČNÉHO S NÁMI?

Každá naše volba zanechává stopu.

Přemýšlej:

- Kolik jídla skončí v koši?
- Kolik oblečení koupíme a kolikrát ho nosíme?
- Kolik jednorázových obalů používáme?
- Jestli věci opravujeme, nebo hned vyhazujeme?
- Odkud výrobky pocházejí a kdo a za jakých podmínek je vyrobil?

CO MŮŽEŠ UDĚLAT TY?

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

Svět: Slow fashion
Fenomén slow fashion je **protikladem fast fashion**, znamená nakupovat méně oblečení. Nakupovat oblečení, které se vyrábí v menších kolekcích, lokálně, z kvalitních materiálů a s férovými podmínkami pro pracovníky.

Česko: Reuse centra – druhý život věcí
V mnoha městech fungují reuse centra, kde si lidé mohou přijít pro věci z druhé ruky nebo darovat to, co už nepotřebují. Snižuje se tím množství odpadu, šetří zdroje a má to i sociální dopad.

Praha: HW Lab a opravárenské dílny
V Praze fungují v rámci HW Labu komunitní opravárenské dílny, kde si lidé mohou opravit elektroniku, spotřebiče nebo kola místo toho, aby je vyhodili.

VÝZKUMNÁ VÝZVA!

- Zjisti, kolik odpadu vyprodukuje tvoje třída:
  - za den,
  - za týden,
  - za měsíc.
- Lze množství odpadu nějak snížit?
- Co je to **Zero Waste**?

AKČNÍ VÝZVA!

- Uspořádejte ve vaší škole **re-use den** spojený se Zero Waste výzvou (například nos si svou láhev, nakupuj do látkové tašky, pořiď si oblečení v second-handu apod.).

YOUNG caritas cz
Charita Česká republika
PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

ZACHRAŇME NAŠI PLANETU

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

13 KLIMATICKÁ OPATŘENÍ

Víš, že změna může začít i tvou cestou do školy?
Máš na výběr jít pěšky, jet na kole, autem nebo MHD?

Klimatická krize, ničení přírody a znečištění už není jen problémem životního prostředí, ale také se dotýká naší ekonomiky, potravinové bezpečnosti, lidského zdraví a vede ke konfliktům v mnoha částech světa.

CO TO MÁ SPOLEČNÉHO S NÁMI?

V Česku klimatická opatření pomáhají i s tím, abychom se přizpůsobili změně klimatu, která u nás způsobuje extrémní počasí, například:

- dlouhá sucha,
- přívalové deště,
- horko ve městech,
- změny v přírodě.

CO MŮŽEŠ UDĚLAT TY?

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

Svět: Pařížská dohoda
Většina států světa se v roce 2015 dohodla, že se pokusí udržet **oteplení planety pod 1,5 °C**. Země se zavázaly snižovat emise a chránit klima společně.

Česko: Do práce na kole
DO PRÁCE NA KOLE
Kampaň Do práce na kole motivuje lidi, **aby do školy nebo zaměstnání jezdili na kole, chodili pěšky nebo využívali MHD**. Každý kilometr ujetý bez auta znamená méně emisí CO_2, méně hluku a zdravější město.

Praha: Klimatický plán hl. m. Prahy
Praha má plán, jak **snížit emise CO_2 a přizpůsobit se změnám klimatu**. V rámci toho podporuje MHD, cyklistiku, zeleň a šetrné zacházení s energiemi.

VÝZKUMNÁ VÝZVA!

- Snížit svoji uhlíkovou stopu můžeš i ty.
- Zjisti, jaká je uhlíková stopa tvé cesty do školy nebo na rodinnou dovolenou na **www.MojeCO2.cz.**

AKČNÍ VÝZVA!

- Uspořádej soutěž o nejudržitelnější cestu do školy (pěšky, na kole nebo MHD). Zapojit se mohou jednotlivci, skupiny nebo celé třídy.

YOUNG caritas CZ
Charita Česká republika
PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

VODA PLNÁ ŽIVOTA

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

14 ŽIVOT VE VODĚ

Jak dlouho bys vydržel/a bez vody? Voda je základní podmínkou života nejen pro nás, ale i pro všechny ostatní živé organismy.

Bez čisté vody není život, a proto ji musíme chránit.

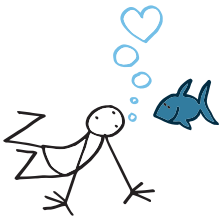
Oceány nám dávají kyslík, potravu a pomáhají udržovat klima Země.

Každý rok plasty zabijí víc než **milion mořských ptáků** a **100 000 mořských savců.**

CO TO MÁ SPOLEČNÉHO S NÁMI?

I když Česko nemá moře, máme jiné důležité zdroje vody – **řeky, jezera, podzemní vodu nebo rybníky**.
To, co děláme na souši, ovlivňuje i vodu.
Do vody by se neměl dostávat odpad ani škodlivé látky, hlavně plasty.

SVĚTOVÝ DEN VODY
22. března

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

- **Svět: Náramky za čistší oceány a moře**
  Za každý prodaný náramek nebo výrobek organizace 4ocean odstraní nejméně **1 libru (asi 0,45 kg) odpadu** z moří, pobřeží a vodních toků.
- **Česko: Vraťme vodu přírodě**
  Program podporuje projekty, které zadržují vodu v krajině a **pomáhají obnovovat přirozené vodní prostředí** (mokřady, tůně, meandry potoků a malé nádrže), které zlepšují kvalitu vody, chrání živočichy a pomáhají krajině zvládat sucho i přívalové deště.
- **Praha: Potoky pro život**
  Projekt obnovuje pražské potoky, aby v nich mohla zůstat voda a žili tam živočichové. Místo betonových koryt vznikají přírodní tůně s rostlinami.

CO MŮŽEŠ UDĚLAT TY?

VÝZKUMNÁ VÝZVA!

- Nachází se v blízkosti tvé školy nějaký **vodní prvek** (řeka, potok, vodní nádrž)? Zkus provést terénní průzkum a **zjisti stav** tohoto vodního prvku. Pokud je třeba náprava, navrhni ji!

AKČNÍ VÝZVA!

- Vyrazte jako třída k nejbližšímu potoku nebo vodní nádrži a uspořádejte dobrovolnou úklidovou brigádu.
- Před a po brigádě místo vyfoťte a porovnejte rozdíl.
- Stejně tak můžeš pomoci udržet čisté **pláže přehrad, rybníků nebo řek v Česku.** Sesbírejte jako třída fotografie vašich dobrých skutků pro přírodu.

YOUNG caritas CZ
Charita Česká republika
PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

PŘÍRODA KOLEM NÁS

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

15 ŽIVOT NA SOUŠI

Kolik druhů zvířat znáš?
Vědci odhadují, že na světě existuje přes 8,7 milionu živočišných a rostlinných druhů, přitom jsme zatím popsali jen asi 2 miliony.
Ty, které známe, i ty, které teprve objevíme, však vymírají závratnou rychlostí.

Co ohrožuje život na souši:

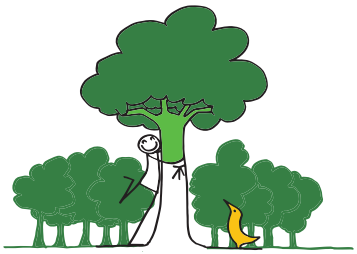
- **odlesňování,**
- **rozšiřování pouští,**
- **pytláctví a nadměrný lov,**
- **invazní rostliny a zvířata,**
- **zastavování a rozdělování krajiny,**
- **degradace půd a znečištění.**

Každý den je na prahu vyhynutí 82 živočišných druhů.

Každý obyvatel Západu má ročně na svědomí 4 stromy (z důvodu pěstování palmového oleje, kávy nebo chovu dobytka).

CO TO MÁ SPOLEČNÉHO S NÁMI?

Ať už žijeme kdekoli, můžeme **chránit přírodu, obnovovat krajinu a starat se o to, aby rostliny, zvířata i lidé mohli žít v rovnováze.**

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

Svět: Greenpeace
Tato organizace kombinuje výzkum, kampaně a nenásilné (i když někdy kontroverzní) protesty, aby chránila přírodu a zdraví lidí.
Usiluje o **ochranu přírodních oblastí a ohrožených druhů**, omezení používání chemikálií nebo znečišťování.

Česko: Mladí ochránci přírody (MOP)
MOPíci jsou děti a mládež zapojení do Českého svazu ochránců přírody (ČSOP), kteří se **učí o přírodě, chrání ji a poznávají ji aktivně** skrze schůzky, výpravy, tábory, brigády, úklidy studánek nebo soutěže.

Praha: Klimatické stromy pro Prahu
V Praze se testují nové druhy stromů, které lépe zvládají horko a sucho. Nejodolnější z nich mají pomoci ochladit město v budoucnosti.

CO MŮŽEŠ UDĚLAT TY?

VÝZKUMNÁ VÝZVA!

- Kde ve tvém okolí **chybí zeleň?**
- Prozkoumej místa, která by se mohla zazelenat.
- Návrh s vyznačenými místy můžeš zaslat na radnici.

AKČNÍ VÝZVA!

- Domluvte se se školou a městskou částí a zasaďte jako třída strom nebo keř v okolí školy.

YOUNG caritas CZ

Charita Česká republika

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

SPRAVEDLIVÝ A BEZPEČNÝ SVĚT

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

16 MÍR, SPRAVEDLNOST A SILNÉ INSTITUCE

Dokážeš si představit, že by v Česku vypukla válka?
Že by sis musel/a sbalit věci a utéct někam do bezpečí?

SVĚT BEZ NÁSILÍ NEZAČÍNÁ ZBRANĚMI, ALE PRAVIDLY, KTERÁ PLATÍ PRO VŠECHNY.

Každých 12 minut zemře v důsledku ozbrojeného konfliktu **jeden civilista**.

CO TO MÁ SPOLEČNÉHO S NÁMI?

Možná si říkáš, že mír a spravedlnost řeší hlavně politici, ale dotýkají se i tvého každodenního života.
Například když:

- se můžeš bezpečně vyjádřit,
- víš, že se můžeš obrátit na policii nebo soud,
- rozhodnutí ve škole nebo obci mají jasná pravidla.

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

- **Svět: Human Rights Watch**
  Mezinárodní organizace, která **zjišťuje, kde na světě lidé trpí nespravedlností nebo porušováním práv**.
  Své poznatky pak používá k tomu, aby přesvědčila vlády a firmy, aby se k lidem chovali spravedlivě.
- **Česko: Linka bezpečí**
  Linka bezpečí **poskytuje pomoc dětem a mladým lidem**, kteří zažívají násilí, šikanu nebo ohrožení.
- **Praha: Protikorupční linka**
  Praha má plán, jak zabránit korupci – tedy **nespravedlivému využívání moci.**
  Na webu lidé najdou pravidla i možnost nahlásit podezřelé chování.

CO MŮŽEŠ UDĚLAT TY?

VÝZKUMNÁ VÝZVA!

- Kolik **válečných konfliktů** v současnosti ve světě probíhá?
- Zmapuj současné válečné konflikty ve světě. Můžeš je zanést do papírové nebo virtuální mapy světa.

AKČNÍ VÝZVA!

- Vytvoř **mediální obsah** (foto, video, koláž...) **na téma: „Co pro tebe znamená mír?“.**
- Následně můžeš uspořádat výstavu ve škole, knihovně nebo galerii.

YOUNG caritas CZ · Charita Česká republika · ev Vo · PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

SPOLU TO ZVLÁDNEME

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

17 PARTNERSTVÍ KE SPLNĚNÍ CÍLŮ

Někdy je příjemné pracovat o samotě, ale v životě často potřebujeme pomoc nebo radu od ostatních.
Stejně je to i s Cíli udržitelného rozvoje. Ke změně je třeba **spolupráce** – mezi státy, městy, organizacemi, školami, firmami i obyčejnými lidmi.

Partnerství znamená **sdílet znalosti, peníze, technologie, nápady a pomáhat** si navzájem.

193

K naplnění **Cílů udržitelného rozvoje** se svým podpisem zavázalo 193 států světa.

CO TO MÁ SPOLEČNÉHO S NÁMI?

Spolupráce je součástí našeho každodenního života, v rámci rodiny, školy, sportovního týmu, kroužku nebo v budoucí práci.

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

- **Svět: Agenda 2030**
  Státy světa se dohodly na společných cílech pro lepší budoucnost.
  Agenda 2030 obsahuje **17 cílů a 169 podcílů**, propojuje vlády, města, firmy i občanskou společnost.
- **Česko: Asociace společenské odpovědnosti**
  Tato asociace v Česku **sdružuje firmy, neziskovky a veřejný sektor**, aby společně naplňovaly Cíle udržitelného rozvoje OSN. Organizuje i ceny SDGs.
- **Praha: Město + občané + odborníci**
  Praha spolupracuje s univerzitami, odborníky i veřejností na plánování města, klimatu a dopravy.
  Díky tomu vznikají lepší řešení pro všechny.

CO MŮŽEŠ UDĚLAT TY?

VÝZKUMNÁ VÝZVA!

- Najdi **příklady spolupráce** - soukromého, občanského a veřejného sektoru.
- Zviditelni jejich činnost a zapoj se i ty.

AKČNÍ VÝZVA!

- Zapoj se aktivně **do školních nebo komunitních projektů**.
- Vyber si sociální, environmentální nebo ekonomický cíl a společně změňte svět k lepšímu.

YOUNG caritas CZ

Charita Česká republika

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG